

DE L'AUDIÈNCIA AL PROCÉS PARTICIPATIU

Procés participatiu de la ciutadania adolescent de Barcelona

Curs 2020-2021

El **Procés participatiu** és un canal de participació que es posa a l'abast de la ciutadania adolescent —d'entre 12 i 17 anys— de la ciutat perquè se'l facin seu per fer propostes a l'Ajuntament de la ciutat, i aquest es compromet a respondre-hi. D'aquesta manera, la ciutat dona veu a la ciutadania més jove i fa visible les seves demandes i projectes.

Es tracta d'establir uns espais de diàleg, presencial i digital, d'intercanvi d'idees, de contrast i que ajudin els més joves a entendre la complexitat actual i fer propostes per al present.

Després d'un procés col·lectiu de reflexió i de participació, el jovent presenta les seves propostes als plenaris de districte i de ciutat, amb el compromís polític de fer un retorn concret d'admissió o rebuig de les propostes presentades per part dels i les adolescents de la ciutat.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics i concertats

ETAPA

Secundària obligatòria, també d'educació especial.

DURADA

Al llarg del curs escolar i el primer trimestre del curs següent.

CONTEXT

El projecte de l'Audiència Pública a les noies i els nois es va crear l'any 1994. Després de 25 anys de recorregut, aquest curs 2020-21 plantejem un canvi organitzatiu important per millorar la participació dels i les adolescents de l'educació secundària obligatòria i dels seus centres educatius.

Els **processos participatius** són un canal reglat de participació, amb un seguit de trobades delimitades en un temps concret per promoure el debat i el contrast d'arguments entre la ciutadania, o entre aquesta i les persones responsables municipals.

El Reglament municipal de participació ciutadana de 2017 regula el sistema i els canals de participació, considera aquesta participació com un dret fonamental de la ciutadania i facilita la participació ciutadana en els processos de presa de decisions polítiques i en el funcionament dels serveis municipals.

També la Llei 24/2010, de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència, indica que els poders públics han de garantir el dret de participació dels infants a Catalunya, i l'Informe d'UNICEF sobre l'estat mundial de la infància 2011 assenyala que s'ha de donar prioritat a la

participació dels infants i adolescents en reconeixement de la seva condició de ciutadania activa.

L'Alcaldia segueix aquest projecte i hi dona suport com a peça bàsica per al seu desenvolupament i per al reconeixement de la seva importància davant l'adolescència.

El programa desenvolupa activitats presencials i virtuals compartides per a tots els participants, d'àmbit ciutat i de districte, i promou la influència política dels i les adolescents en la política municipal.

OBJECTIUS

El programa es proposa els objectius següents:

- Reforçar habilitats com ara la reflexió crítica, l'empatia, l'anàlisi documental, la cooperació i les capacitats d'argumentació.
- Dotar els centres educatius d'eines metodològiques de participació, presencials i digitals, perquè s'apropin al seu ús i les puguin aplicar als projectes participatius propis de cada centre educatiu.
- Desenvolupar l'autonomia, l'opinió crítica, el respecte i el compromís cívic.
- Dotar d'influència política les propostes de les persones adolescents.
- Tractar l'adolescència com a ciutadania del present i no tan sols del futur.
- Apropar la plataforma digital decidim.Barcelona als centres educatius per poder-la desplegar com a eina de gestió de la participació de cada centre educatiu.

A QUI VA ADREÇAT

Centres educatius de secundària obligatòria, ja siguin ordinaris o d'educació especial: adolescents entre 12 i 17 anys.

DURADA

Un curs escolar + primer trimestre del curs següent:

Fases/continguts	calendari
Primera fase: Decidir el tema del procés participatiu	Octubre-desembre 2020
Segona fase: Informació i debats del procés participatiu	Gener-març 2021
Tercera fase: Exposició dels resultats	Abril-juny 2021
Quarta fase: Retorn del procés participatiu	Octubre-novembre 2021

INSCRIPCIÓ A L'ACTIVITAT:

Segons els terminis de la convocatòria unificada de programes del Consorci d'Educació de Barcelona

DESCRIPCIÓ

Durant tot el procés, dividit en quatre fases, una per trimestre, l'alumnat i el professorat reben l'assessorament tècnic necessari en cada fase per part d'una entitat dinamitzadora. Els i les adolescents dels instituts públics i centres concertats de secundària que hi participen decideixen el **tema** de districte i el **tema** de ciutat que volen debatre (primer trimestre del curs escolar) per desenvolupar el procés participatiu (segon trimestre), per presentar, al mes de maig, els resultats als plenaries municipals de districte i ciutat i les seves **propostes** sobre el tema escollit (tercer trimestre).

El tema de ciutat i el de districte es concreten en propostes/projectes d'actuació per districte i ciutat i s'elaboren a partir dels eixos del Pla d'actuació municipal (PAM) i dels plans d'actuació de districte (PAD) <https://www.decidim.barcelona/processes/PAM2020>

Finalment, en el primer trimestre del curs 2021-22 es farà el retorn polític de les propostes dels temes presentats per districte a partir de la metodologia presentada per l'alumnat amb el suport de l'entitat dinamitzadora.

Activitats

Primera fase: decidir el tema del procés participatiu

Primera sessió formativa per a docents participants i equips directius

Continguts: explicació de les quatre fases del projecte, presentació de l'empresa dinamitzadora, resolució de dubtes i concreció del calendari de la primera fase, metodologies que es proposen i proposta per explicar el projecte al consell escolar de cada centre.

Data: Primera quinzena d'octubre

Horari: de 9.00 a 13.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5)

Càpsules formatives del decidim.Barcelona

Continguts: explicació del projecte i de la plataforma digital decidim.Barcelona, i compromís del grup classe, amb el registre de l'alumnat i la tutoria a la plataforma.

Formació adreçada a cada grup classe.

Responsable: empresa dinamitzadora del projecte.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada: 50 minuts

Data: segona quinzena d'octubre i primera quinzena de novembre del 2020.

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Tallers de prioritització de temes de ciutat i districte

Continguts i objectius: en aquesta sessió es designen dos representants d'aula. Una part és de debat i la segona part és per prioritzar els temes que hagin sortit de forma consensuada. Les propostes de cada sessió de grup classe es penjaran a la plataforma decidim.Barcelona.

Formació adreçada a cada grup classe.

Responsable: empresa dinamitzadora del projecte.

Durada: 50 minuts

Data: novembre del 2020

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Setmana de votació dels temes proposats de districte i ciutat

Com es farà? Es votaran tres temes de ciutat i tres de districte a partir de les llistes de temes fets als tallers de prioritització als grups classe del mes de novembre.

El tema amb més vots de ciutat i de districte seran els temes escollits respectivament per treballar-los a les fases posteriors.

Dates: de l'1 a l'11 de desembre de 2020.

Votació: es farà telemàticament, des de la plataforma decidim.Barcelona, als grups classe que hagin participat en els tallers de prioritització.

Nota: aquesta setmana de votació està oberta a tot l'alumnat del centre, que ho podrà fer individualment al centre o des de casa.

Publicació del resultat: 14 de desembre a la plataforma decidim.Barcelona.

Cens electoral: a data de 30 de novembre de 2020, totes les persones d'entre 12 i 17 anys empadronades a la ciutat de Barcelona.

Activitat complementària fora dels centres educatius

Taller per a representants d'aula, informadors/es, alumnes dels consells escolars de centre, de districte i del CEM

Continguts: explicar el projecte, sessió per tallers sobre la primera fase per escollir el tema de ciutat i de districte i saber com es decidiran, formar-los per ser dinamitzadors/es del projecte

Data: Primera quinzena d'octubre

Horari no lectiu: de 16.00 a 19.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5)

Segona fase: informació i debats del procés participatiu:

Segona sessió formativa per a docents participants i equips directius

Continguts: presentació de la segona fase i eines per presentar-ho als grups classe i al claustre. Treballar els materials preparats i consensuar el paper dels i les representants d'aula.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Data: Segona setmana lectiva del mes de gener

Horari: de 9.00 a 11.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5)

Sessió formativa per a representants d'aula a cada districte

Continguts: donar eines per a les sessions explicatives als grups classe implicats i compartir els materials de treball i la tasca concreta que cal fer al seu grup classe.

Convocatòria: representants d'aula dels centres implicats en el projecte de cada districte.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Dates: Segona quinzena del mes de gener

Lloc: seus dels districtes.

Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Sessions deliberatives del tema de ciutat i el tema de districte guanyadors de la votació

Continguts: obrir el debat del tema de ciutat i del tema de districte, a partir dels materials d'actuacions facilitats per l'empresa dinamitzadora i les metodologies que cal utilitzar. Redactar una acta d'acords i llistat d'accions de la sessió.

Responsables: tutor/a del grup classe i alumnes representants d'aula

Dates: febrer del 2021.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada de les sessions: 50 minuts.

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Sessions de prioritització d'accions proposades per al tema de ciutat i de districte

Continguts: a partir del llistat d'accions proposades als grups classe a la sessió deliberativa, es consensuen les tres accions que es consideren més prioritàries pel tema de ciutat i el tema de districte.

Responsable: empresa dinamitzadora amb el suport de la tutoria i dels i les representants d'aula.

Dates: febrer del 2021.

Lloc: a cada grup classe implicat en el projecte.

Durada: 50 minuts

Horari lectiu: segons calendari acordat amb el centre per a cada grup classe.

Publicació de les propostes a decidim.Barcelona.

Àgores de districte

Contingut i objectiu: trobada presencial conjunta dels grups classe dels centres de cada districte. La jornada constarà de tres parts: explicació de les accions proposades, prioritització d'accions i selecció dels i les representants d'aula fins a un màxim de 10 persones.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Data: primera quinzena de març del 2021.

Lloc: centre cívic del districte.

Horari: matí, de 9.30 a 13.30 hores.

Publicació de les 25 accions prioritzades de cada districte a la plataforma digital decidim.Barcelona.

Àgora de ciutat

Què és? Fòrum virtual organitzat per decidim.Barcelona entre l'alumnat i les persones amb càrrecs polítics del govern municipal, intercanvi d'opinions i demanda de concreció d'accions proposades per part de l'equip de govern i els/les adolescents.

Com es farà: preparació de la sessió per part de l'empresa dinamitzadora.

Qui ho farà: connexió de 10 grups classe, un per districte, a la plataforma i regidories.

Un grup classe de cada districte seleccionat per sorteig.

Dates: segona quinzena de març.

Lloc: aules d'informàtica dels centres que han estat escollits de cada districte.

Horari lectiu: 90 minuts, cal buscar un mateix horari per a tots els centres.

Tercera fase: exposició dels resultats del procés participatiu

Sessions de treball de la comissió de presentació de districte

Objectiu: decidir com i qui presenta al Plenari del Districte les accions del tema escollit del procés participatiu.

Qui la forma: 1 representant d'aula dels centres que hi han participat.

Dinàmica: 1 sessió de treball per preparar la presentació.

Responsable: empresa dinamitzadora.
Paper dels centres: suport per part d'un/a tutor/a dels centres inscrits.
Calendari: abril.
Lloc: seu del Districte.
Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Sessions de treball de la comissió de presentació de ciutat

Objectiu: Escollir entre els i les representants d'aula qui presenta les accions del tema escollit del procés participatiu.

Qui la forma: 1 representant d'aula, escollit/ida pel mateix centre.

Dinàmica: 1 sessió de treball per preparar la presentació.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: suport per part d'1 tutor/a dels centres inscrits.

Horari lectiu: de 12.00 a 14.30 hores.

Calendari: abril.

Lloc: sala de l'Ajuntament de plaça de Sant Jaume.

Presentació de propostes als responsables polítics municipals

Plenaris de districte:

Context: el Consell Municipal de Districte duu a terme un plenari cada dos mesos, en aquest espai l'equip de govern presenta les seves polítiques, l'oposició fiscalitza l'acció de govern i la ciutadania hi pot intervenir en el torn obert de paraules. L'Ajuntament, des que es va aprovar el Reglament de participació el 2017, impulsa que aquest espai de govern sigui més ciutadà i obre l'espai per fer que la ciutadania pugui presentar iniciatives ciutadanes o propostes directament. Es retransmet en línia i se'n fa enregistrament audiovisual.

Data: Primera setmana de maig del 2021.

Lloc: seu del Districte.

Horari no lectiu: tarda.

Temps d'exposició de la comissió de representants d'aula: 15 minuts

Posicionament dels grups polítics municipals

Resposta de la comissió de representants d'aula

Tancament regidor/a del Districte

Plenari de ciutat

Context: el consell municipal de ciutat duu a terme un plenari l'últim divendres de cada mes. En aquest espai, l'equip de govern presenta les seves polítiques i l'oposició fiscalitza l'acció de govern; és un espai on es barregen la funció executiva i la legislativa. L'Ajuntament, des que es va aprovar el Reglament de participació el 2017, impulsa que aquest espai de govern sigui més ciutadà, i obre l'espai per fer que la ciutadania pugui presentar iniciatives ciutadanes o propostes directament. Es retransmet en línia i se'n fa enregistrament audiovisual.

Data: Darrera setmana de maig del 2021.

Horari lectiu: matí.

Lloc: Saló de Plens / Saló de Cent.

Temps d'exposició: 15 minuts.

Posicionament dels grups polítics davant de l'exposició

Resposta de la comissió de representants d'aula

Tancament per part de l'alcaldeessa

Tercera Sessió formativa per a docents participants i equips directius

Objectiu i continguts: avaluar el projecte i concretar-ne el paper en la darrera fase.

Responsables: empresa dinamitzadora.

Dates: primera quinzena de juny

Horari: de 9.00 a 11.00 hores

Lloc: Sala d'actes de l'Institut d'Educació (plaça d'Espanya, 5)

Quarta fase: Retorn polític de les accions

Sessió de treball de la comissió de presentació de cada districte

Objectiu: organitzar la sessió de retorn del districte.

Qui la forma: representants d'aula dels centres que hi han participat.

Dinàmica: 1 sessió de treball

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: acompanyament.

Horari lectiu: matí.

Durada: 90 minuts

Calendari: octubre.

Lloc: seu del Districte.

Sessió de treball de la comissió de presentació de ciutat

Objectiu: organitzar la sessió de retorn de ciutat.

Qui la forma: 1 representant de cada centre inscrit, escollit pel mateix centre.

Dinàmica: 1 sessió.

Responsable: empresa dinamitzadora.

Paper dels centres: acompanyament.

Horari lectiu: matí.

Durada: 90 minuts

Calendari: octubre.

Lloc: seu de l'Ajuntament a la plaça de Sant Jaume.

Trobades amb l'alcaldeessa i el/la regidor/a de districte

Objectiu: A partir de la dinàmica preparada i presentada per l'alumnat a les regidories i l'alcaldia, aquestes s'adaptaran i respondran a les demandes dels i les adolescents.

Una trobada per districte i una de ciutat.

Dates: octubre-novembre del 2021

Lloc: auditori d'un centre de cada districte, o centre cívic.

Horari lectiu: matí.

Qui hi va: representants d'aula i d'altres alumnes implicats/ades

La comissió de seguiment:

En tot el procés hi haurà una comissió de seguiment que començarà la seva tasca a l'octubre del 2020 i l'acabarà al desembre del 2021.

Estarà formada per alumnes dels centres inscrits, docents, equips directius, el Consell de la Joventut de Barcelona, l'Institut d'Infància i Adolescència, el Consell Escolar Municipal, el Consorci d'Educació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta comissió vetllarà en tot el procés pel compliment dels objectius marcats i l'equip dinamitzador exposarà les metodologies que utilitzarà. La comissió podrà fer aportacions i donarà el seu vistiplau a tot el projecte.

FORMACIÓ ASSOCIADA

La formació té un reconeixement de 15 hores per al personal docent participant i s'estructura en tres sessions presencials, més treball intern al centre.

QUÈ SE N'ESPERA

Millorar el projecte educatiu del centre i el projecte de convivència en l'àmbit de participació, i proporcionar eines al centre perquè pugui aplicar-lo a partir d'aquest projecte.

Afavorir la participació ciutadana dels i les adolescents, decidint de què i com volen presentar les seves propostes sobre temàtiques del seu interès als càrrecs polítics i que aquests tractin com a ciutadans/es de primera als i les adolescents fent un retorn seriós, raonat i concret del que faran i del que no en relació amb les propostes presentades.

CONTACTE

Jose Cano

icanoe@bcn.cat

Enllaç web:

<http://ajuntament.barcelona.cat/educacio/ca/>

